

مقیاس‌هایی برای سنجش نگرش‌ها

O فردین بهرامی
کارشناس ارشد جامعه‌شناسی

کتاب در یازده فصل به ارائه مقیاس‌هایی برای سنجش نگرش‌ها نسبت به موضوعات و مسائل مختلف می‌پردازد. فصل اول به صورت مقدمه‌ای بر سایر فصول، به طرح مسئله نگرش و نگرش‌سنجی و اهمیت آن و اصول و شیوه‌های ساخت مقیاس اختصاص یافته به اهمیت شناخت نگرش، مسائل و مشکلات تعریف نگرش، تعاریف متعدد ارائه شده از نگرش و نهایتاً ارائه یک تعریف مورد قبول پرداخته شده است.

در فصل دوم ابتدا خصوصیات مقیاس‌های نگرش و معیارهای ارزیابی آنها که عبارتند از پایایی، اعتبار، تک بعدی بودن و فواصل برابر داشتن و داشتن نقطه صفر، مطرح و سپس تکنیک‌های ساخت مقیاس‌های نگرش و وضعیت آنها نسبت به خصوصیات فوق ارزیابی و بررسی شده است. مهم‌ترین تکنیک‌های مورد توجه که در فصول بعدی نیز در سنجش نگرش‌ها مورد استفاده قرار گرفته‌اند عبارت‌اند از: روش فواصل ظاهراً متساوی، روش زوج‌های درجه بندی شده لیکرت، گوتمن و تورستن.

هشت فصل بعدی کتاب، نگرش نسبت به موضوعات مختلف و مقیاس‌های بکار گرفته شده در مورد هر موضوع مطرح گردیده است که به صورت جداول زیر ارائه می‌شود.

Scales
for the measurement
of attitudes

Marviw E.Shaw
& Jack M.Wright

موضوع نگرش	مقیاس	نویسنده
نگرش به کودکان	مقیاس نگرش به کودکان	کوریلا
نگرش به نوجوانان	مقیاس نگرش به نوجوانان	کوریلا
نگرش به جوانان	مقیاس نگرش به جوانان	کوریلا
نگرش به بزرگسالان	مقیاس نگرش به بزرگسالان	کوریلا
نگرش به معلولان	مقیاس نگرش به معلولان	کوریلا
نگرش به بیماران	مقیاس نگرش به بیماران	کوریلا
نگرش به معتادان	مقیاس نگرش به معتادان	کوریلا
نگرش به مجرمین	مقیاس نگرش به مجرمین	کوریلا
نگرش به سارقان	مقیاس نگرش به سارقان	کوریلا
نگرش به کلاهبرداران	مقیاس نگرش به کلاهبرداران	کوریلا
نگرش به قماربازان	مقیاس نگرش به قماربازان	کوریلا
نگرش به بازیگرمندان	مقیاس نگرش به بازیگرمندان	کوریلا
نگرش به زنان	مقیاس نگرش به زنان	کوریلا
نگرش به مردان	مقیاس نگرش به مردان	کوریلا
نگرش به نژادها	مقیاس نگرش به نژادها	کوریلا
نگرش به کشورهای خارجی	مقیاس نگرش به کشورهای خارجی	کوریلا
نگرش به احزاب سیاسی	مقیاس نگرش به احزاب سیاسی	کوریلا
نگرش به مذاهب	مقیاس نگرش به مذاهب	کوریلا
نگرش به عقاید	مقیاس نگرش به عقاید	کوریلا
نگرش به سبک زندگی	مقیاس نگرش به سبک زندگی	کوریلا
نگرش به مشاغل	مقیاس نگرش به مشاغل	کوریلا
نگرش به حرفه‌ها	مقیاس نگرش به حرفه‌ها	کوریلا
نگرش به صنایع	مقیاس نگرش به صنایع	کوریلا
نگرش به کسب و کار	مقیاس نگرش به کسب و کار	کوریلا
نگرش به دولت	مقیاس نگرش به دولت	کوریلا
نگرش به نظام آموزشی	مقیاس نگرش به نظام آموزشی	کوریلا
نگرش به نظام قضایی	مقیاس نگرش به نظام قضایی	کوریلا
نگرش به نظام اداری	مقیاس نگرش به نظام اداری	کوریلا
نگرش به نظام سلامت	مقیاس نگرش به نظام سلامت	کوریلا
نگرش به نظام اقتصادی	مقیاس نگرش به نظام اقتصادی	کوریلا
نگرش به نظام فرهنگی	مقیاس نگرش به نظام فرهنگی	کوریلا
نگرش به نظام اجتماعی	مقیاس نگرش به نظام اجتماعی	کوریلا
نگرش به نظام سیاسی	مقیاس نگرش به نظام سیاسی	کوریلا
نگرش به نظام تاریخی	مقیاس نگرش به نظام تاریخی	کوریلا
نگرش به نظام علمی	مقیاس نگرش به نظام علمی	کوریلا
نگرش به نظام فکری	مقیاس نگرش به نظام فکری	کوریلا
نگرش به نظام اخلاقی	مقیاس نگرش به نظام اخلاقی	کوریلا
نگرش به نظام دینی	مقیاس نگرش به نظام دینی	کوریلا
نگرش به نظام فلسفی	مقیاس نگرش به نظام فلسفی	کوریلا
نگرش به نظام هنری	مقیاس نگرش به نظام هنری	کوریلا
نگرش به نظام ادبی	مقیاس نگرش به نظام ادبی	کوریلا
نگرش به نظام تاریخی	مقیاس نگرش به نظام تاریخی	کوریلا
نگرش به نظام علمی	مقیاس نگرش به نظام علمی	کوریلا
نگرش به نظام فکری	مقیاس نگرش به نظام فکری	کوریلا
نگرش به نظام اخلاقی	مقیاس نگرش به نظام اخلاقی	کوریلا
نگرش به نظام دینی	مقیاس نگرش به نظام دینی	کوریلا
نگرش به نظام فلسفی	مقیاس نگرش به نظام فلسفی	کوریلا
نگرش به نظام هنری	مقیاس نگرش به نظام هنری	کوریلا
نگرش به نظام ادبی	مقیاس نگرش به نظام ادبی	کوریلا

- Scales for the measurement of attitudes
- Marviw E.Shaw, Jack M.Wright
- Mc Graw - Hill
- 1967

انسان و خطاکاری،
همزادند؛ مهم آن است که اولاً ساختار و سامانی
به وجود آورد که میزان خطاها، اندک ماند،
ثانیاً راهکارهای مناسبی برای جبران خطاهای رفته
پیش بینی کرد

نمی توان انتظار برد دولت،
ضامن همه ی خطاهای شغلی شود،
از این رو نهاد «بیمه» به کمک می آید

یکی از نقش های مهم اجتماعی که اشتباه در ایفای آن،
هم متصور است و هم خطر آفرین،
وکالت دعاوی در دادگستری است

برای تنظیم کنندگان بیمه نامه ها ارایه گردیده است.
و سرانجام بخش هفتم چکیده ی نتایج تحقیق درباره مسئولیت مدنی
وکلا در هشتاد کشور جهان را ارایه می کند.
از نکات مثبت کتاب، آن است که افزون بر فهرست مطالب، فهرستی
موضوعی بر اساس نام کشورها^۱ دارد که مطالب مربوط به هر کشور - در هر
جای کتاب را - مشخص می کند. مثلاً با مراجعه به این فهرست به سهولت
در می یابیم مسایل زیر از حقوق کشور آرژانتین در کتاب (با ذکر صفحه) نقل
شده است:

مبانی مسئولیت، ابزار بیمه، سطح پوشش بیمه ای، مسئولیت در برابر
غیر موکلان، تازه ترین تحولات بیمه ای، محدودیت های مسئولیت مدنی،
بیمه اختیاری.

امید آن که این کتاب، به گسترش بیمه مسئولیت های ناشی از حرفه
وکالت، در ایران یاری رساند و این نوشته گامی در این مسیر - که به گسترش
دادگری می انجامد - به شمار آید.

پی نوشت ها:

1. International Bar Association
2. Professional Indemnity Insurance
3. Albert Rogers
4. John Trotter
5. Willem G. van Hassel
6. James R. Walsh
7. Ralph P. Kroner
8. Working group
9. Questionnaires
10. Country Index

۱- کتاب، یکی از آثاری است که از سوی کانون بین المللی وکلا^۱ (I. B. A.)
تدوین شده است. جایگاه رفیع این کانون و پایگاه علمی و حرفه ای آن
می تواند نویدبخش وجود مطالبی متن و کارآمد در کتاب باشد. این اثر به
وسیله ی یکی از معتبرترین سازمان های انتشاراتی حقوقی کشور انگلستان
(Kluwer Law International) منتشر شده است و ثمره ی چندین
نشست علمی از سلسله همایش های بین المللی مربوط به بیمه مسئولیت
شغلی^۲ است و توسط شماری از پژوهشگران این رشته یعنی آلبرت راجرز^۳،
جان تروتز^۴، ویلیام جی ون هسل^۵، جیمز آر. والش^۶ و رالف پی کرونر^۷
تألیف یافته است. مؤلفان سه هدف عمده در تدوین کتاب بر شمرده اند که
عبارت اند از:

الف) بهبود وضعیت و پایگاه حرفه ای وکلا

ب) بسترسازی برای ارایه خدمات بهتر به موکلان

ج) ایجاد زمینه ی مناسب اعتمادسازی بیشتر برای موکلان .

۹- درباره ی تاریخچه ی پژوهشی که نتیجه ی آن در قالب این کتاب
عرضه شده باید گفت: کانون بین المللی وکلا، در همایش های سالانه خود،
مهم ترین مسایل حقوقی را بررسی می کند. در بیست و پنجمین همایش
مزبور (پاریس - ۱۹۹۵ م) یکی از موضوعات دستور کار همایش، «مسئولیت
مدنی وکلا» بود؛ به همین دلیل پیش از تشکیل همایش، دو گروه کاری^۸
سامان دهی شد.

وظیفه ی گروه اول، تهیه برنامه همایش بود و گروه دوم عهده دار تهیه
پرسشنامه ها، تجزیه و تحلیل پاسخ ها و تلخیص پژوهش های مربوط به
کشورهای مختلف و سرانجام تهیه و تنظیم پیشنهادها و توصیه ها بود. در هر
دو گروه افراد صاحب نظر در حقوق بیمه عضویت داشتند. افزون بر آن از حدود
هشتاد وکیل نامی دعوت شد، نتیجه ی همایش را به کشورهای خود گزارش
نمایند. پرسشنامه های تهیه شده به حدود هشتاد کشور ارسال و پاسخ های
دریافتی که وضعیت بیمه مسئولیت مدنی وکلا را در آن کشورها تشریح
می کرد، دریافت و جمع بندی شد.

این کتاب، ثمره ی این گزارش جامع و فراگیر درباره ی مسئولیت مدنی
وکلا است و در حقیقت به منزله ی دایره المعارفی است کارآمد و راهگشا.

۱۰- این اثر ۲۵۰ صفحه ای در هفت بخش به شرح زیر سامان داده شده
است:

بخش اول: مقدمه و کلیات؛

بخش دوم: مسئولیت حرفه ای وکلا که به طرح مسایلی چون اصول و
منابع اصول مسئولیت، کاربرد و محدودیت های مسئولیت و نیز مسئولیت در
برابر غیر موکلان می پردازد.

بخش سوم: عهده دار طرح مطالبی از قبیل افزایش دعاوی مسئولیت
حرفه ای، واکنش صاحبان حرف در مقابل آن، و شیوه های کاهش خطرات
حرفه ای است.

بخش چهارم که یکسره درباره ی بیمه مسئولیت وکلا است دارای
چندین زیرعنوان از جمله: بازار بیمه ی مسئولیت حرفه ای وکلا، بیمه ی
اجباری مسئولیت مدنی، و هزینه های طرفین در این باره است.

در بخش پنجم، ضمن تقسیم کشورها به سه دسته فاقد بیمه مسئولیت
مدنی وکلا، دارای بیمه اختیاری، و دارای بیمه اجباری، نتایج مطالعات تطبیقی
در حقوق کشورهای مختلف جهان بیان شده است.

بخش ششم، رهنمودهایی عملیاتی در مورد بیمه نامه های مسئولیت
مدنی وکلا ارایه می کند، مثلاً بررسی می شود که موضوعات مهم بیمه نامه
چیست؟ حوادث مشمول بیمه کدامند؟ محدودیت های پوشش بیمه ای چه
مواردی است؟ در این بخش همچنین مقررات قابل توجهی به عنوان پیشنهاد